

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาและใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 89 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและจะเป็นปัญหารุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ที่ต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน ซึ่งได้มาจากการสอบถามครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายปกครอง ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน

ขั้นตอนของการวิจัย

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับสภาพปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโดย

1. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้งจำนวน 89 คน
4. ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน 1 คน หัวหน้าสารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 1 คน ครูแนะแนว 1 คน ครูฝ่ายปกครอง 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน 1 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม 1 คน

5. ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จากเอกสารเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมของโรงเรียน โครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 และสำนักอบรมจริยธรรมต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. **แบบสอบถามนักเรียน** ใช้สอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง จำนวน 1 ฉบับ ในด้านความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ลักษณะการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรม ประโยชน์ของกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม จำนวน 3 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ลักษณะ เนื้อหา การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จำนวน 4 ข้อประกอบด้วย 1) ความต้องการ รูปแบบ ลักษณะของการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน 2) เนื้อหาในการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องการจะเรียน 3) สถานที่ในการจัดกิจกรรม ที่นักเรียนต้องการ 4) ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่นักเรียนต้องการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) (ดังภาคผนวก ก หน้า 122-123)

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้ปรับปรุงในเรื่องสำนวนภาษาที่ใช้ โดยปรับให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ มีรายละเอียดดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถาม มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถาม มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมหรือไม่

-1 เมื่อแน่ใจว่าส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถาม ไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มพฤติกรรม ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 0.50 แสดงว่าส่วนประกอบของข้อคำถามในแบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม ซึ่งแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00 (ดังภาคผนวก ก หน้า 138)

5. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมชี้แจงข้าราชการครูและผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทุกคน โดยการสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง จากนั้นจึงทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนคนละฉบับและอธิบายข้อคำถาม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบคำถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 30 นาที

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) และวิเคราะห์ความต้องการในตอนต้นที่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

2. **แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม** จำนวน 1 ฉบับ ในเรื่องรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักเรียน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย 1) ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาให้โรงเรียนมีการพัฒนารูปแบบการพัฒนาจริยธรรมนักเรียน 3) รูปแบบและแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้ตรงตามความต้องการของนักเรียน 4) เนื้อหาของกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักเรียน 5) รูปแบบของการวัดผลและประเมินผลการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ดังภาคผนวก ก หน้า 124-125)

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนดจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการปรับประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์บางประเด็นให้ชัดเจนขึ้น ตัดข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์บางข้อความออกและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นคำถาม

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 139)

4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นการใช้สำนวนภาษา ให้เป็นภาษาทางราชการมากขึ้น ตัดข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องบางข้อความออก และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นคำถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5. นำแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม

ขั้นตอนการสัมภาษณ์

1. ทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้ที่จะไปสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการแนะนำตนเอง พร้อมบอกถึงวัตถุประสงค์การเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด
4. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) จากนั้นนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

3. การสนทนากลุ่ม โดยการสนทนาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความต้องการ และขอบข่ายเนื้อหาสาระ รูปแบบเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามร่วมกันวิเคราะห์ ซึ่งบุคคลที่ร่วมกลุ่มสนทนา ได้แก่ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม จำนวน 1 คน กำหนดเวลาในการสนทนากลุ่ม 2 ชั่วโมง และกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเป็น 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้สนทนากลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 1) รูปแบบของการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เนื้อหาสาระและวิธีการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 4) การวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (ดังภาคผนวก ก หน้า 126)

การสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย

2. สร้างประเด็นสนทนากลุ่ม ตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด นำประเด็นสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จ เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องการใช้สำนวนภาษาจากภาษาพูดให้เป็นภาษาทางราชการ การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นคำถาม

3. นำประเด็นสนทนากลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของประเด็นสนทนากลุ่ม เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งประเด็นสนทนากลุ่มมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 140)

4. นำประเด็นสนทนากลุ่ม ที่ปรับปรุงแก้ไขตามประเด็นการใช้สำนวนภาษาจากภาษาพูดเป็นภาษาราชการ และการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นคำถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5. นำประเด็นสนทนากลุ่มไปเก็บข้อมูลกับ หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมของโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนและผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพความต้องการและขอบเขตเนื้อหาสาระด้านการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีผู้ช่วยในการจดบันทึกการสนทนากลุ่มเป็นครุฑุรการ โดยมีหน้าที่ในการจดบันทึกการสนทนา (Note taker) จำนวน 1 คน ครูโสตทัศนศึกษามีหน้าที่ในการช่วยเหลือเกี่ยวกับการถ่ายรูปและอำนวยความสะดวกในการสนทนากลุ่ม (Assistant) จำนวน 1 คน

2. กำหนดผู้ร่วมสนทนาที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Discussant) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) นายธีรเดช คำมิตร หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง 2) นางสมปอง สารีโท หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3) นางประภาศรี นาคำมะโคตร ครูแนะแนว 4) นายสะวะนะ นาคำมะโคตร ครูฝ่ายปกครอง 5) นายบรรหาร นิจคำหาญ ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน 6) พระครูอัศจรรย์ธรรม สติธ เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม ซึ่งมีการจัดแผนผังที่นั่งในการสนทนากลุ่ม (ดังภาคผนวก ข หน้า 131)

3. ผู้วิจัยเริ่มการสนทนากลุ่มโดยการกล่าวต้อนรับ สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม และกล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรม

เชิงจริยธรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2550 ณ ห้องพักรูโรงเรียน บ้านโคกทุ่งยั้ง ระหว่างเวลา 15.00 น. - 17.00 น. ในประเด็นทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ รูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อหาสาระและวิธีการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน

4. เริ่มการสนทนาตามประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยนำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็น แล้วผู้วิจัยสรุปผล ในแต่ละประเด็นของข้อคำถามอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและควบคุมระยะเวลาในการสนทนากลุ่มให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด

5. เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นครบทุกประเด็นคำถาม ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณและกล่าวปิดการสนทนากลุ่ม

6. เตรียมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ด้านรูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อหาสาระและวิธีการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน จำนวน 2 ตอน โดยการวิเคราะห์สภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (%) และวิเคราะห์สภาพความต้องการด้านรูปแบบของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน เนื้อหาสาระและวิธีการที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ในตอนที่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

4. การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมของโรงเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการจัดกิจกรรมต่างๆที่มีการจัดกิจกรรมใดบ้างที่เหมาะสมและจัดในรูปแบบใดบ้าง ที่จะให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมของโรงเรียนต่างๆ ของวัดที่จัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรม

ทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 และในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ในจังหวัดอุดรธานี เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ว่าแต่ละแห่งมีวิธีการจัดโครงการ กิจกรรมที่พัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างไรบ้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่างๆ ให้ครอบคลุม ก่อนนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารูปแบบเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

จากขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ / สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง	วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษา	หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง	หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง
2. เพื่อศึกษาแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมนักเรียนจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / วิเคราะห์เนื้อหา
3. เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาลักษณะการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจากนักเรียน	สอบถาม	นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง จำนวน 21 คน	แบบสอบถาม/วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (%) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
4. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนจากหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม	สนทนากลุ่ม	หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครองและผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม	แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม/วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ / สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโครงการ กิจกรรมของโรงเรียน วัด และหน่วยงานอื่น	ศึกษาโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน	โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม /วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง)

วัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการ

- วิเคราะห์ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 ในทุกขั้นตอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ฉบับร่าง
- ดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มากำหนดรูปแบบของกิจกรรมที่ควรจัดให้สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของกิจกรรม เนื้อหา ซึ่งเนื้อหาในกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม โดยมีกิจกรรม 8 กิจกรรม ตามรูปแบบฉบับร่าง ประกอบด้วย 1) ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน 2) วันสำคัญ 3) การจัดทำโครงการงานคุณธรรม 4) ชุมนุมดนตรีพื้นบ้าน 5) ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 6) การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม 7) การสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ 8) การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง
- นำรูปแบบฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อขอคำแนะนำในเรื่องความเหมาะสมและรูปแบบของกิจกรรม แล้วดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
  - รศ.ดร.มนสิข สิทธิสมบุรณ์ ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

3.2 ดร.มนูญ ชัยพันธ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านร่องจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เลย เขต 3

3.3 ดร.ประมวล โสภภาพ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดุงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุดรธานี เขต 3

3.4 ดร.จรรยา จิตรักษ์ ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด
หนองคาย

3.5 ดร.รัฐยศ ผาจง ครู โรงเรียนบ้านคอนข่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี
เขต 1

4. นำรูปแบบฉบับร่างที่ได้รับการแก้ไขแล้วมาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

4.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรม
กับแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

4.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับเนื้อหา
ของกิจกรรมตามหลักสูตรกับกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

4.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมของการวัดและ
ประเมินผลของการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

4.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นว่า
สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่โรงเรียน
กำหนดหรือไม่

4.5 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมกับวัตถุประสงค์
ของการวิจัย

5. นำผลการตรวจสอบรูปแบบฉบับร่าง ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มาเป็นข้อมูลใน
การปรับปรุงรูปแบบ เพื่อให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้จริง

6. มอบหมายข้าราชการครูผู้รับผิดชอบ ดำเนินการเขียนโครงการของแต่ละกิจกรรม
ตามรูปแบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการพัฒนา
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม (ฉบับร่าง) ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย / กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อสร้างรูปแบบการ พัฒนาพฤติกรรมเชิง จริยธรรมนักเรียน ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น(ฉบับ ร่าง)	รูปแบบการพัฒนา ฉบับร่าง ประกอบด้วย - กำหนดโครงการ - การกำหนดกิจกรรมดำเนินการ - กำหนดระยะเวลา - กำหนดสถานที่ - กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล	รูปแบบการพัฒนา พฤติกรรมเชิง จริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น(ฉบับร่าง)	กิจกรรมพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรม นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง)
2. เพื่อหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาของกิจกรรม พัฒนาพฤติกรรม เชิงจริยธรรมนักเรียน	ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของกิจกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	โครงการ/กิจกรรม การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น

วัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นและหาประสิทธิภาพของกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างสมบูรณ์ผู้วิจัย
จึงได้กำหนดแผนแบบการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้แบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (PreExperimental
Design) ใช้แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและทดสอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)
(Tuckman 1999 : 159-160)

T1	X	T2
----	---	----

- T1 แทน การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก่อนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ
X แทน การทดลองโดยใช้การจัดกิจกรรมตามรูปแบบ
T2 แทน การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 89 คน ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง ปีการศึกษา 2550 จำนวน 16 คนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 89 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้งที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จำนวน 21 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

วิธีดำเนินการ ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชุมชี้แจงข้าราชการครูและผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่ตามรูปแบบพัฒนาขึ้น

2. ผู้วิจัยกำหนดการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามรูปแบบฉบับร่าง โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง จำนวน 89 คนโดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมต้องใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่อง จึงต้องมีการปรับและยืดหยุ่นเวลา เพื่อความเหมาะสม

3. ครูที่ปรึกษาประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการจัดกิจกรรม (Pretest) โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน จำนวน 45 ข้อ ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ครูผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในร่างรูปแบบ

4.2 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

4.2.1 ชี้แจง ครูผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมชี้แจงให้นักเรียนทราบจุดประสงค์และขั้นตอนต่างๆ ของโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามรูปแบบและการประเมินผล

4.2.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนด ดังนี้

4.2.2.1 ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ได้ประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อขอรับการสนับสนุนครูพระตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนของกรมศาสนา โดยได้รับการสนับสนุนครูพระจำนวน 1 รูป ได้แก่ พระครูอัศจรรย์ธรรมสถิต

เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส บ้านหนองสองห้องซึ่งอยู่ในชุมชนใกล้เคียง สามารถเดินทางทำการสอนได้โดยสะดวกและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งทางโลกและทางธรรม โดยได้รับวุฒิทางการศึกษา ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยจังหวัดขอนแก่น ทางโรงเรียนได้จัดตารางสอนและมอบหมายกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนให้ โดยกำหนดให้ทำการสอนในสาระพระพุทธศาสนา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม จำนวน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และได้มอบหมายกิจกรรมอื่นๆ เกี่ยวกับการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมนักเรียนให้ดำเนินการ

4.2.2.2 การจัดกิจกรรมวันสำคัญ

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยผู้วิจัยได้วางแผนในการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้กิจกรรมสามารถนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ได้เต็มที่ ได้แก่ วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะอื่นๆ โดยผู้ได้รับมอบหมายจะนำนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาและปฏิบัติธรรมที่ วัดโนนสำราญ บ้านโคกพัฒนา ซึ่งติดกับโรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง และวัดโพธิ์สว่างบ้านทุ่งยั้ง โดยมีพระครูอัครธรรมสถิต ครูพระและพระภิกษุในวัดเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม การอบรมแนะนำในการปฏิบัติธรรมทั้งกลางวันและกลางคืนในวันสำคัญดังกล่าว และนอกจากนั้นยังได้กำหนดให้นำนักเรียนร่วมปฏิบัติธรรมร่วมกับผู้ปกครองในวันพระระหว่างเข้าพรรษาอีกด้วย

การจัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ การจัดกิจกรรมในวันแม่แห่งชาติ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้ นักเรียนเรียนกลุ่มเป้าหมายมีจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยทางโรงเรียนเชิญแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นหญิงกรณีนักเรียน ไม่มีแม่ ด้วยสาเหตุใดก็ตาม เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงคารวะธรรมและความกตัญญูกตเวทีและกล่าวคำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติตนเป็นคนดี เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ

การจัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ความมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต การทำความดี โดยทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงคารวะธรรมและความกตัญญูกตเวที ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

4.2.2.3 การจัดทำโครงการคุณธรรม วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในทุกกลุ่มสาระแบบโครงการ เพื่อให้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นโครงการคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นนโยบายของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยกำหนดให้กลุ่มเป้าหมายจัดทำโครงการคุณธรรม 1 เรื่อง ต่อหนึ่งภาคเรียน

4.2.2.4 การจัดกิจกรรมชมรมดนตรีพื้นบ้าน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของไทยและขนบธรรมเนียมของหมู่บ้านที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา ที่เป็นความภาคภูมิใจของชุมชนในเขตบริการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถือเป็นวัฒนธรรมอันดีงามและได้รับการยกย่องชมเชยว่ามีความโดดเด่นมานาน เป็นที่ภาคภูมิใจของคนในหมู่บ้าน ได้แก่ ศิลปะการแสดงดนตรีพื้นบ้านประเภทพิณ แคนและการแสดงหมอลำประกอบดนตรี โดยมีศิลปินดีเด่นที่ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ มาเป็นวิทยากร เพื่อสอนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดตั้งเป็นชมรมดนตรีพื้นบ้านทำการสอนหลังเลิกเรียนและในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้ฝึกฝนให้สามารถเล่นดนตรีและทำการแสดงประกอบได้และเกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของไทย

4.2.2.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ด้วยกิจกรรม จำนวน 12 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมข่าวสารก้าวทันโลก 2) กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่านหนังสือ 3) กิจกรรมยอดนักอ่าน ยอดนักเล่านิทาน 4) กิจกรรมนำความรู้สู่คนที่เรารัก 5) กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ 5) กิจกรรมชวนเพื่อนอ่านทำนองเสนาะ 6) กิจกรรมหนังสือเล่มเล็ก 7) กิจกรรมต้นไม้ความรู้ 8) กิจกรรมเข้าค่ายภาษาไทย 9) กิจกรรมบันทึกการอ่านเป็นนิจ 10) กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหา 10) กิจกรรมลายมืองามตามแบบไทย เพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียน ครู และนักเรียน เห็นความสำคัญของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน ยกระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ครู และผู้บริหาร โดยการแจ้งมาตรการและแนวทางการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้ข้าราชการ ครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดห้องสมุดโรงเรียนเป็นห้องสมุดมีชีวิตชีวาและเข้าร่วมประกวดตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

4.2.2.6 การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ผู้วิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาแนวทางในการจัดอบรมให้นักเรียน เพราะกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการมาอาจยังไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ได้ที่ประชุมตกลงจัดกิจกรรมการเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่วัดโนนสำราญเป็นเวลา 3 วัน 2 คืน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้นิมนต์พระวิทยากรจากสำนักปฏิบัติธรรมต่างๆ สถานที่อบรมกำหนดตามความเหมาะสม โดยกำหนดให้วิทยากรบรรยายให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามกรอบการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทั้ง 9 ด้าน

4.2.2.7 กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ เป็นการจัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์เพื่อให้นักเรียนมีจิตใจที่อ่อนโยนและเพิ่มการแสดงพระธรรมเทศนา

หลังจากการสวดมนต์ไหว้พระ และให้มีการสนทนาธรรมเป็นอันดับสุดท้าย เพื่อให้นักเรียนได้ มีส่วนร่วมในการเข้าถึงธรรมมากขึ้น โดยกำหนดทุกวันศุกร์สัปดาห์ วันละ 1 ชั่วโมง

4.2.2.8 การเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการทั้งก่อนจัดกิจกรรมอื่นๆ และหลังจากได้จัดกิจกรรมอื่นๆแล้ว เพื่อเป็นการนิเทศติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ทำหนังสือแจ้งให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมบ้าน ช่วงระยะเวลาในการเข้าเยี่ยม เพื่อให้ผู้ปกครองได้จัดเวลาในการพบปะกับผู้วิจัย

4.2.3 ขั้นสรุป นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ/กิจกรรมมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

5. ครูที่ปรึกษาประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังการจัดกิจกรรม(Postest) โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนชุดเดิม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบางส่วนดัดแปลงมาจากเครื่องมือของผู้อื่นที่ทำการศึกษาในแนวทางเดียวกัน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก ดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน เป็นแบบประเมินสำหรับครูที่ปรึกษาใช้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 9 ด้าน ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 รายการประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับของข้อคำถามในแบบประเมินตามเกณฑ์ดังนี้ (ดังภาคผนวก ก หน้า 127-130)

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ดี

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ พอใช้
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปรับปรุง
 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน

แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัย
 จัดสร้างขึ้น เพื่อประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ
 การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง ทั้ง 9 ด้าน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษารูปแบบการพัฒนาและนำเครื่องมือวัดและประเมินผล
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปใช้ จากหนังสือ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. 2548 : 33-42)

2. กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่ต้องการ

3. ดำเนินการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนตามกรอบ
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด

4. นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา รูปแบบการใช้
 ภาษา ความสอดคล้องของข้อคำถามและหาความเที่ยงตรง เพื่อแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้
 ความสามารถ จำนวน 5 คน

5. ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อ
 หาค่าความสอดคล้องโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ
 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 141-142)

6. นำแบบประเมินที่ผ่านการหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 ของการประเมิน (IOC : Index of Item- Objective Congruence) ไปทดลองเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมา
 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability) โดยเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งมีการดำเนินโครงการคล้ายกัน จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความ
 เชื่อมั่น

7. นำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับ
 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

8. จัดพิมพ์แบบประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ครูที่ปรึกษาประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเสร็จสิ้นแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา ไปการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยทำการสรุปวิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	<ol style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบ (Pretest) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดย <ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์และขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรม ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การประเมินผล ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ สรุป อภิปราย ประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนหลังการใช้รูปแบบ (Post test) 	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง จำนวน 21 คน	-แบบประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน -โครงการ/กิจกรรม - เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม - ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับนักเรียนโรงเรียนบ้านโลกทุ่งยัง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบ ได้แก่ ผู้วิจัย ครูผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงต่อไป

วิธีดำเนินการ

การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน โดยประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
2. การประเมินความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
3. การปรับปรุงรูปแบบ โดยการนำผลการประเมินจากตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ความคิดเห็นของนักเรียนและข้อเสนอแนะในตอนี่ 4 มาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในโอกาสต่อไป โดยการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในรูปแบบใหม่ โดยการบูรรวมกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติและกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน แล้วเพิ่มกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน รวมเป็น 9 กิจกรรมเช่นเดิม ได้แก่ กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรมชุมนุมดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมการเข้าค่ายจริยธรรม กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง มีจำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม มีลักษณะเป็นข้อความแสดงการปฏิบัติในด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ (ดังภาคผนวก ก หน้า 131-133)

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ดี
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับ ปรับปรุง

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ เกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารการวัด และประเมินผลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับขอบเขตของเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนจำนวน 27 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องการตั้งคำถามให้ตรงประเด็น
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามและหาค่าความสอดคล้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.60-1.00 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขในการใช้ภาษาพูดให้เป็นภาษาทางการ (ดังภาคผนวก ก หน้า 143-144)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเสร็จสิ้นแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรม

เชิงจริยธรรมในลักษณะการเขียนพรรณนาความในหัวข้อที่กำหนดให้ จำนวน 4 ข้อ คือ ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม และข้อคิดเห็นอื่นๆ โดยนักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายตามความคิดของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารการวัดและประเมินผลต่างๆ
2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการเขียนพรรณนาความ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ รูปแบบของกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ประโยชน์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และข้อคิดเห็นอื่นๆ (ดังภาคผนวก ก หน้า 134)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการใช้คำถามให้ชัดเจน ตามประเด็นที่ต้องการสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 145) นำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องการใช้ภาษาให้เป็นภาษาทางราชการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียนและข้อคิดเห็นอื่นๆ จากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโคกทุ่งยั้ง หลังจากจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยสรุปลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 4 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน	สอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองหลังการจัดกิจกรรม	ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน	แบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	การสอบถามความคิดเห็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย	นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน	แบบสอบถาม / วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,

2535 : 102)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

2. สถิติพื้นฐานทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยใช้ t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 109-111)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤต

D แทน ผลต่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการ

พัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ΣD แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองใช้

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ΣD^2 แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

ใช้รูปแบบทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง